

Příběh dědovy hole

Martin Němec

Kroměříž

*Obří sud s rozhlednou
v době návštěvy tří vážených pánů z Kroměříže*

Od nádraží v Jeřmanicích (*Hermannstal*) stoupali onoho dne 12. června 1931 tři pánové svahem k Javorníku (tehdy zvanému *Jaberlich*). Přednosta pošty Rupert, lékárník Huráb, ale hlavně duše celé výpravy – řídící učitel Vlček. Všichni členové Klubu československých turistů v Kroměříži. Přijeli prvním ranním vlakem od Turnova, kde přenocovali v hotelu u nádraží.

Páně Vlčka hnala vzhůru do svahu nejen touha poznat nové, turisticky zajímavé oblasti jeho milované republiky, ale především vidina nových turistických štítků, jichž byl vášnivým sběratelem. Na doporučení kolegů turistů se objevil na úpatí ještědského hřebenu. Pro vytužené štítky byl vybaven zbrusu novou ohýbanou trnkovkou, zakoupenou zvláště pro tuto cestu, na rodné Moravě nazývanou čagan.

Ale to už se na vrcholu objevila dřevěná rozhledna a pod ní restaurace v obrovském sudu, přivezeném na Javorník hostinským Wilhelmem Hübelem v roce 1899 z výstavy ve Vídni. Páně Vlčkovi až oči přecházely z nabídky turistických štítků. Vybral si z mnoha tvarů a materiálů krásný mosazný, s českým nápisem, ražený ve firmě Vladimír Podivín z Prahy.

Prodejce mu ho vzápětí ochotně připevnil mosaznými hřebíčky na hůl. Panu řídícímu se rozlil na tváři blažený úsměv a honem s přáteli spěchal na kafičku a preclík.

A již dále na cestu, po hřebeni k chatě *Jeschkenkammbaude* (zvané i *Bergschuster*, tedy Horský švec). Opět další štítek, tentokrát měděný, gravírovaný, v němčině, ale od neznámého výrobce. Pan řídící a kamarádi ochotně sahají do vestičky pro 1,50 Kč, a štítky jsou na holích.

Pánové pokračují v dobrém rozmaru dál k chatě Pláně pod Ještědem, patřící libereckému odboru KČST. Na tu se pánové těší obzvláště, je to společně s Buchštejnem (Štěpánka), jediná chata klubu v těchto krajích. Obligátní štítek ovšem pana řídícího poněkud zklamal, protože snad jako jediný z klubových nebyl opatřen logem KČST. Potěšil ho snad jen jeho neobvyklý tvar a původ ve firmě Pecina Turnov. Správce pány turisty přemlouval k přenocování za klubový poplatek jedné Kč, ale cesta byla ještě dlouhá a doba časná, a tak muži po jednom pivečku vyrazili k vrcholu Ještědu.

Když se ocitli nahoře, byli uneseni překrásným výhledem na všechny světové strany. Pan řídící byl ovšem unesen i pohledem na pestrý výběr turistických štítků. Vybral si dva české, jeden – jak on říkal – se zrcátkem, tj. ploškou, na kterou ochotný prodavač raznicí vyrazil na památku datum výstupu. Ten byl z vyhlášené ražebny Karnet a Kyselý ze Žižkova. Pan učitel zářil a pyšně si prohlížel hůl. Ještě několik pohledů do dále, především k severním pohraničním horám, cíli jejich cesty, a vzhůru na další pochod.

Blížil se sice již čas oběda, ale věhlas následujícího cíle, Jäckelovy boudy, popoháněl naše poutníky dál. Pánové se zde také vydatně posilnili a občerstvili, vždyť místní kuchyně byla vyhlášená. Na hole přibyl opět další štítek, tentokrát alpakový z dílny Fischer z Karlových Varů. Odtud se turisté mohli dokonce pokochat pohledem do širokého kraje silným dalekohledem.

Další cesta pak ubíhala ve svižném tempu, neboť vedla z kopce do Kryštofova Údolí (*Christofsgrund*). Tam byl předmětem jejich zájmu železniční viadukt v osadě Novina (*Neuland*). Vrcholem spokojenosti pak bylo objevení alpakového turistického štítku v trafice u nádraží.

Naším poutníkům nyní zbýval už jen poslední úsek dnešní cesty, dost namáhavý přechod přes vrchol Dlouhé hory a sestup do Panenské Hůrky (*Frauenberg*), kde měli pánové korespondenčně zamluvený nocleh v restauraci Waidmannsheil. Po celodenní pouti a vydatné večeři byli pánové dost unaveni, a tak brzy odešli na kutě. Čekala je zitra ještě cesta až na německé hranice.

Pan řídící usínil s úsměvem na rtech, neboť se mu podařilo v hostinci doplnit na hůl najednou hned dva turistické štítky! Jeden opět alpakový od firmy Karnet a Kyselý, ale ten druhý byl od firmy z Jablonce nad Nisou – Josef Feix und Söhne! Takové štítky bylo možné získat jen tady v pohraničí!

Ráno pánové dobře posnídali a vyrazili přes Chrastavu (*Kratzau*) a Vítkov (*Wittig*) na Výhledy (*Gickelsberg*). Tady se už ocitli mimo obvyklé turistické oblasti, ve svérázném, výhradně německy mluvícím kraji. Ale to pánům nevadilo, všichni německy mluvili dobře, pan řídící dokonce němčinu vyučoval. Cesta se vine dlouhou vsí vzhůru mezi domy, ale v krásném dni vesele ubíhá. Navíc je v trafice na návsi ke koupi alpakový štítek, opět od firmy Karnet a Kyselý. Co více si lze přát!

A už je zde vrchol, na němž poutníky vítá restaurace Antona Röslera. Po malém občerstvení a dalším turistickém štítku, tentokrát zřejmě německé provenience, pokračují na nedaleký Vysoký (*Hohenwald*). Tam kousek nad vsí ční dominanta širokého okolí, bývalý větrný mlýn, přestavěný panem Adolfem Zückerem na výletní restauraci zvanou Wartburg. Z vyhlídkové věže je překrásný rozhled na všechny strany, avšak naši malou výpravu zaujal nejvíce výhled na Ještědský hřbet, který prošla včerejšího dne. Poutníci se naposledy potěší vyhlídkou, na holicích přibyl další štítek a jde se do vsi na oběd, neboť na vyhlášeném Wartburgu nebylo volné byt jen jedině místečko!

Pan řídící rázně vchází do majestátního stavení hostince U Krásné vyhlídky (*Gasthaus zur freien Aussicht*) Wenzela Kirsche. Samozřejmě, že se napřed zajímá o turistický štítek, a teprve po ujištění: „*Ja, Stocknagel ist da,*“ se pánové usazují okolo starého dubového stolu k vydatnému obědu s ještě lepším pivem. Slastně upíjejí, přednosta pošty pokouje doutníček a pan řídící okouzleně prohlíží hůl. Takových štítků, takových tvarů a těch výrobců! V každé vsi, v každé chatě a v každé restauraci turistický štítek. Doslova turistický ráj!

Pánové platí a zvedají se. Spěchají totiž na nádraží do Chrastavy. Přijíždí vlak ze Žitavy, který pokračuje do Liberce. Tam už je pěkný mumraj, ze všech stran přicházejí a přijíždějí houfy turistů, každý vybavený pořádným „špacírštokem“ plným štítků, až páně Vlčkovy oči přecházejí.

To už ale rychlík uhání s naší malou výpravou na Moravu. Pozdě večer budou doma, ale pan řídící již sní o dalších výpravách do Jizerských hor, do země zaslibené turistice. Frýdlantsko, Jizerka nebo třeba jizerskohorské rozhledny?

Tak toto je fiktivní příběh turistické hole mého dědy. Právě on mi zprostředkoval cestu ke sbírání starých turistických štítků, i když se naše životy společně ubíraly jen pár měsíců. Začal jsem je sbírat jako malý chlapec na různých školních výletech, později na trampských výpravách, pokud mne kroky zavedly na turisticky frekventovaná místa. Jak šel čas, štítků bohužel ubývalo. Jednak o ně nebyl zájem, kdo by se také tahal s holí v autě, na druhé straně ale nebyla ani nabídka. Naše socialistické hospodářství nemělo čas ani suroviny na výrobu takových prkotin. Turistických cílů ubývalo, jak chátraly rozhledny, zámky i turistické chaty, jak byla likvidována poutní místa i kostely.

Jednoho dne jsem našel na půdě několik holí po svém dědovi. Najednou jsem viděl úplně jiný svět precizně vyvedených starých štítků. Tak jsem se dostal od aktivního sbírání k objevování světa starých ražených štítků. Má to spojitost s mou starou láskou k trampingu – prolézání všech zajímavých koutů naší republiky a objevování zaniklých, za první republiky tak krásných míst.

Za dobu mého sběratelství jsem už shromáždil hodně tisíců štítků (podotýkám, že každý jiný) z území prvorepublikové ČSR a období 1920–1948. Ale pořád je co sbírat, vždy se zase objeví další neznámý štítek. Zdroje jsou různé, často prolézám starožitnosti

a vetešnictví, něco koupím na aukcích. Volají a píší mi lidé po zhlédnutí mých internetových stránek. Koupil jsem tak už štítky v Německu, Rakousku, Polsku i v USA. A krásnou hůl jsem objevil i v Maďarsku. To mne pak každý nový přírůstek na dlouhou dobu naplní radostí. Stejně, jako kdysi pana řídícího, mého dědu.